

E+

Erazmus+
program

Šm

Mobilnost za
škole, opšte
obrazovanje

Vm

Mobilnost za
srednje stručno
obrazovanje

Om

Mobilnost za
obrazovanje
odraslih

Obrazovanje odraslih u Srbiji i osvrt na implementaciju inicijative Upskilling pathways u Srbiji

EPALE nacionalni tim za podršku u Srbiji

Fondacija Tempus

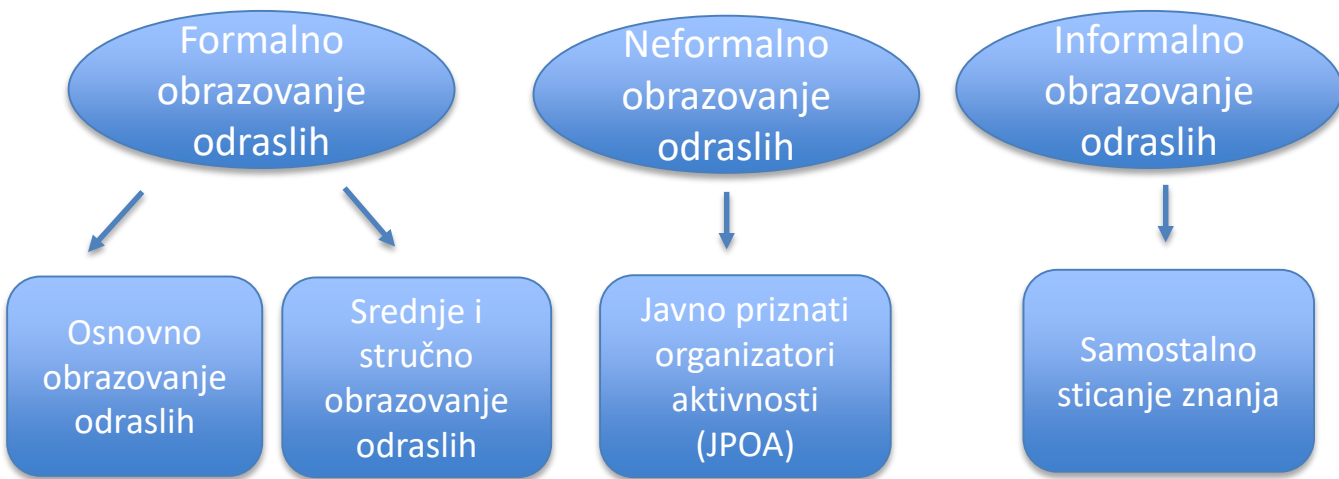
24.09.2019.

Erasmus+

Obrazovanje odraslih obezbeđuje odraslima tokom **celog života** sticanje **kompetencija i kvalifikacija** potrebnih za **lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje**, kao i **društveno odgovorno ponašanje**. Ostvaruje se kao:

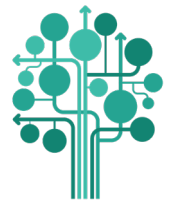
Pravni okvir obrazovanja odraslih u Republici Srbiji

- Strategija razvoja obrazovanja odraslih u Republici Srbiji (2006)
- Strategija razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020 (2012)
- Zakon o obrazovanju odraslih (2013)
- Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (2017)
- Zakon o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije (2018)
- Godišnji planovi o obrazovanju odraslih
- Pravilnici:
 - Pravilnik o bližim uslovima u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava za sticanje statusa javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih (2013)
 - Pravilnik o nastavnom planu i program osnovnog obrazovanja odraslih(2013)
 - Pravilnik o vrsti, nazivu i sadržaju obrazaca i način uvođenja evidencija i nazivu, sadržaju i izgledu obrazaca javnih isprava i uverenja u obrazovanju odraslih (2015)
- Druga strateška, zakonska i podzakonska akta

Institucionalni okvir

- Vlada Republike Srbije
- Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
- Nacionalni prosvetni savet
- Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih
- Sektorska veća
- Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja (ZUOV)
- Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih
- Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja
- Nacionalna služba za zapošljavanje

Aktivnosti obrazovanja odraslih

- Obrazovanje odraslih koje omogućava **sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja (formalno obrazovanje)**;
- Sticanje **kompetencija i kvalifikacija** za obavljanje, usavršavanje ili promenu zanimanja, posla, radne funkcije ili radne operacije (formalnim ili neformalnim obrazovanjem);
- Obrazovanje odraslih kojim se unapređuju znanja, veštine i sposobnosti, **radi ličnog i profesionalnog razvoja i društveno odgovornog ponašanja, unapređivanja kvaliteta života**, opšteg obrazovanja i kulture (neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem);
- **Priznavanje prethodnog učenja** koje se ostvaruje procenom znanja, veština i sposobnosti stečenih obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom i koje omogućava dalje učenje i povećanje konkurentnosti na tržištu rada;
- **Karijerno vođenje i savetovanje** pružanjem stručne podrške odraslima za lični i profesionalni razvoj i zapošljavanje.

Učešće odraslih u obrazovnim aktivnostima (Anketa o obrazovanju odraslih 2016)

- 19,8%
- Prosek u EU - 45,1%
- Žene - 21,4%
- Muškarci - 18%
- Stopa učešća je najveća među populacijom starosti 25–34 godine (29,2%).

Podaci pokazuju da u celoživotnom obrazovanju najčešće učestvuju zaposlene žene starosti 25–34 godine, koje žive u gradu.

Upskilling Pathways projekat u Srbiji

Upskilling Pathways: New opportunities for work-skills development for adults in Republic of Serbia (UP NOW)

- Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije
- Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu
- Nacionalna služba za zapošljavanje
- Otvoreni univerzitet u Subotici

Upskilling Pathways u Srbiji

Upskilling Pathways: New opportunities for work-skills development for adults in Republic of Serbia (UP NOW)

- Formiranje radnih grupa
- Regionalna saradnja
- Mapiranje potreba i prioriternih grupa (istraživanje i prikupljanje podataka)
- Utvrđivanje prioriteta
- Predlog akcionog plana
- Definisane paketa obuka
- Pilotiranje procene veština i implementacije obuka
- Promocija

8 nivoa kvalifikacija

1. nivo (nivo 1), stiče se završavanjem osnovnog obrazovanja i vaspitanja, osnovnog obrazovanja odraslih, osnovnog muzičkog, odnosno osnovnog baletskog obrazovanja i vaspitanja;
2. nivo (nivo 2), stručno osposobljavanje, u trajanju do jedne godine, obrazovanje za rad u trajanju do dve godine, odnosno neformalno obrazovanje odraslih u trajanju od 120–360 sati obuke. Uslov: prethodno stečen nivo 1 NOKS-a;
3. nivo (nivo 3), srednje stručno obrazovanje u trogodišnjem trajanju, odnosno neformalno obrazovanje odraslih u trajanju od najmanje 960 sati obuke. Uslov: prethodno stečen nivo 1 NOKS-a;
4. nivo (nivo 4), stiče se završavanjem srednjeg obrazovanja u četvorogodišnjem trajanju (stručno, umetničko, odnosno gimnazijsko). Uslov: prethodno stečen nivo 1 NOKS-a;
5. nivo (nivo 5), majstorsko, odnosno specijalističko obrazovanje u trajanju od dve, odnosno jedne godine i neformalno obrazovanje odraslih u trajanju od najmanje šest meseci. Uslov: prethodno stečen nivo 3, odnosno nivo 4 NOKS-a, a za sticanje kroz neformalno obrazovanje odraslih prethodno stečen nivo 4 NOKS-a;

Zakon o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije

8 nivoa kvalifikacija

6. nivo, osnovne akademske studije (u daljem tekstu: OAS), odnosno osnovne strukovne studije, odnosno specijalističke strukovne studije. Uslov: prethodno stečen nivo 4 NOKS-a i položena opšta, stručna odnosno umetnička matura, u skladu sa zakonima koji uređuju srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje;

7. nivo, integrisane akademske studije obima od 300 do 360 ESPB bodova, master akademske studije, obima od najmanje 60 ESPB bodova, uz prethodno ostvarene OAS obima 240 ESPB, MAS obima od najmanje 120 ESPB (uz prethodno ostvarene OAS obima 180 ESPB), odnosno master strukovnih studija obima od najmanje 120 ESPB bodova (uz prethodno ostvarene OSS obima 180 ESPB bodova); specijalističke akademske studije obima od najmanje 60 ESPB bodova (uz prethodno ostvarene master akademske studije);

8. nivo, doktorske studije obima 180 ESPB bodova (uz prethodno završene integrisane akademske, odnosno master akademske studije).

Prioritetne oblasti i aktivnosti:

1. Formalno obrazovanje odraslih (osnovno obrazovanje odraslih, srednje obrazovanje odraslih), vanredno srednje obrazovanje za polaznike starije od 17 godina, i prekvalifikacija, dokvalifikacija i specijalizacija;
2. Neformalno obrazovanje odraslih;
3. „Akreditacija i verifikacija” – Javno priznati organizator aktivnosti obrazovanja odraslih – JPOA;
4. Priznavanje prethodnog učenja – Donošenje Pravilnika o PPU;
5. Karijerno vođenje i savetovanje.

Prioritetne oblasti i aktivnosti:

Unapređivanje kompetencija i kvalifikacija nezaposlenih i zaposlenih odraslih lica od značaja za lični i profesionalni razvoj, zapošljavanje, održanje zaposlenja i karijerno napredovanje kroz programe i aktivnosti celoživotnog obrazovanja i učenja, a u okviru:

Formalnog sistema

- Prekvalifikacije, dokvalifikacije i specijalizacije odraslih u srednjem obrazovanju.

Neformalnog sistema obrazovanja odraslih i obuke

- Realizacija programa i sticanja kompetencija i kvalifikacija zaposlenih i nezaposlenih lica kod Javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih (u daljem tekstu JPOA OO);
- Realizacija programa i drugih aktivnosti neformalnog obrazovanja i obučavanja odraslih u okviru NSZ, drugih državnih organa i ustanova, udruženja i komora, a kojima nezaposlena i zaposlena lica stiču kompetencije i kvalifikacije od važnosti za lični i profesionalni razvoj, zapošljavanje, održanje zaposlenja i karijerno napredovanje kao i upravljanje karijerom i donošenje odluka o daljem obrazovanju i zapošljavanju.

Osnovno obrazovanje odraslih

FOOO – funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih – 3 ciklusa

I ciklus (1-4 razred) – bazične veštine

II ciklus (5-6 razred) – ključne kompetencije

III ciklus (7-8 razred) – ključne kompetencije + stručno osposobljavanje

Diploma osnovne škole i sertifikat o završenoj obuci

- Osnovne škole
- Škole za osnovno obrazovanje odraslih
- Nacionalna služba za zapošljavanje
- Kazneno popravni zavodi

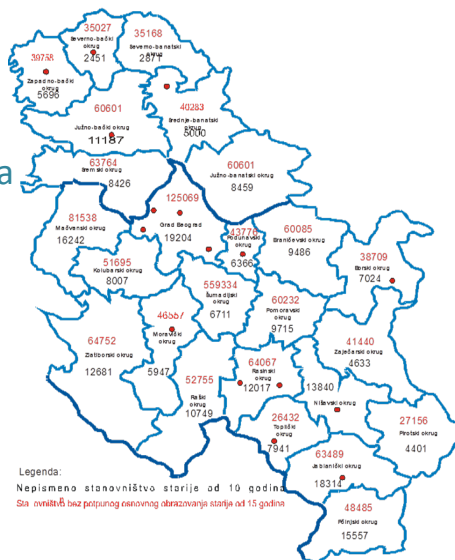
Osnovno obrazovanje odraslih

Projekat "Druga šansa" 2011-2013

- 1373 nastavnika
- školski timovi (nastavnik, stručni saradnik, direktor, andragoški asistent)
- 3 modula obuke
- 80 osnovnih škola
- 75 srednjih škola
- preko 4000 polaznika

Izazovi danas?

Legenda:
Nepismeno stanovništvo starije od 10 godina
Sivom crtom baz potpisano nepismeno obrazovanje starije od 15 godina

Neformalno obrazovanje odraslih

Prioriteti neformalnih programa obrazovanja odraslih u 2018. godini bili su:

- ✓ programi obuka za tržište rada,
- ✓ programi digitalne pismenosti (IKT),
- ✓ programi preduzetništva,
- ✓ programi stranih jezika,
- ✓ programi iz nauke i tehnologije,
- ✓ programi zaštite okoline i ekologije,
- ✓ programi razvoja i očuvanja bezbednih i zdravih uslova rada,
- ✓ programi kreativnog i umetničkog izražavanja,
- ✓ programi sticanja ili dopunjavanja drugih znanja, veština, sposobnosti i stavova.

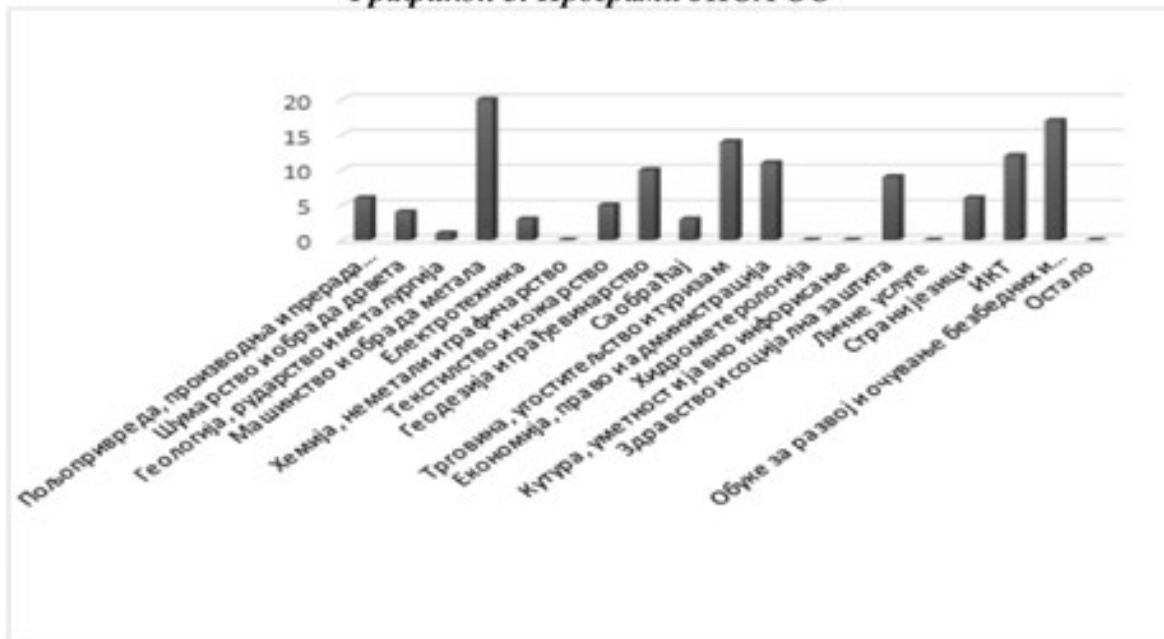
JPOA – Javno priznati organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih

- Sistem kojim pružaoci usluga neformalnog obrazovanja mogu da budu prepoznati u sistemu obrazovanja i vaspitanja
 - Ispunjavanje posebnih uslova u pogledu programa, kadra, prostora i opreme
 - Ministarstvo izdaje rešenje na 5 godina i vrši nadzor
 - Podaci iz javnih isprava koje izdaju JPOA unose se u radnu knjižicu.
-
- **Pružaju obuke koje obezbeđuju** nedostajuće stručne kompetencije i kvalifikacije na lokalnom i nacionalnom tržištu radne snage, a koje ne produkuje formalni sistem, ili su kvalifikacije zastarele.
 - **Ciljna grupa i potencijalni polaznici:** zaposleni u kompanijama domaćih i stranih investitora, nezaposleni odrasli sa evidencije NSZ, štitićenici KPZ i VPU, nezaposlena lica van evidencije službe za zapošljavanje, osobe sa invaliditetom, zaposleni u javnom sektoru, službenici u državnoj upravi.

Графикон 3. Програми ЈПОА ОО

Karijerno vođenje i savetovanje i priznavanje prethodnog učenja

Karijerno vođenje i savetovanje

- Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, MPNTR, NSZ, Ministarstvo omladine i sporta
- Srednje škole, NSZ
- Strategija karijernog vođenja i savetovanja
- Razvoj standarda usluga karijernog vođenja i savetovanja (MPNTR, Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, BOŠ, Euroguidance centar, GIZ)

Priznavanje prethodnog učenja

- Konceptija Priznavanja prethodnog učenja u Republici Srbiji ZUOV + Radna grupa
- Pravilnik o priznavanju prethodnog učenja

Nacionalna služba za zapošljavanje

Mera aktivne politike zapošljavanja iz sistema dodatnog obrazovanja i obuke, koje realizuje NSZ:

- Individualni plan zapošljavanja
- Stručna praksa
- Program pripravnika
- Sticanje praktičnih znanja
- Klubovi za aktivno traženje posla (pisanje CV-a i propratnog pisma, predstavljanje na razgovorima za posao, itd.)
- Prekvalifikacija i dokvalifikacija
- Obuka za započinjanje sopstvenog posla
- Obuke za aktivno traženje posla
- Obuke za tržište rada
- Obuke na zahtev poslodavca
- Funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih
- Obuka za potrebe poslodavca za zaposlenog

Ep

EPALÉ
Platforma za
obrazovanje
odraslih

Nacionalna služba za zapošljavanje - statistika

- 51,97% - nezaposlena lica sa srednjim nivoom kvalifikacija
- 33,22% - nezaposleni bez kvalifikacija ili sa niskim nivoom kvalifikacija
- 14,81% - lica sa višim i visokim nivoom kvalifikacija

Hvala na pažnji!

Šm
Mobilnost za
škole, opšte
obrazovanje

Om
Mobilnost za
obrazovanje
odraslih

Vm
Mobilnost za
srednjo stručno
obrazovanje

Mp
Monitoring
projekata

Tp
Traženje
partnera za
projekte

Wb
Vebinari za
korisnike
programa

Pp
Obuke za pisanje
projekata

Os
Obuke za
sprovođenje
projekata

Fondacija Tempus

Grupa za škole, predškolske ustanove i obrazovanje odraslih

Ruže Jovanović 27a, Beograd

Tel/fax: 011/3342-430

adult-education@tempus.ac.rs

www.erasmusplus.rs